24/09/2021

Πώς πήρε το όνομά της η Παναγία η Μυρτιδιώτισσα

/ Επικαιρότητα

Η αυθεντική εικόνα της Θεοτόκου με το Χριστό βρέθηκε από ένα βοσκό σε μια κοιλάδα νοτιοδυτικά του νησιού γεμάτη από μυρτιές, που ονομάζονται «Μυρτίδια», τον 13ο αιώνα μ.Χ. Στην εικόνα αυτή αρχικά «διεκρίνοντο καθαρά τα χαρακτηριστικά μέχρι στέρνων» της Θεομήτορος και του Χριστού, «με την πάροδο του χρόνου όμως απέκτησε σταδιακά το σκούρο χρώμα».

Σήμερα με το όνομα αυτό ονομάζονται εκκλησίες μονές και γενικά εικόνες με την παράσταση της Παναγίας με μυρτιές.Π

Ιστορικό ανεύρεσης

Στις 24 Σεπτεμβρίου – 40 ημέρες μετά την Κοίμηση της Θεοτόκου – εμφανίστηκε η Παναγία στον βοσκό και του είπε να ψάξει για την εικόνα που είχε έρθει σε εκείνο το μέρος πολλά χρόνια πριν.

Ο βοσκός έπεσε στο έδαφος, γεμάτος δέος, προσευχόμενος προς την Θεοτόκο. Μόλις σηκώθηκε και γύρισε είδε την εικόνα στα κλαδιά μιας μυρτιάς. Όταν ξύπνησε την επόμενη ημέρα η εικόνα έλειπε και φοβήθηκε μήπως είχε κλαπεί. Με βαριά καρδιά γύρισε με τα πρόβατά του στον τόπο της ανεύρεσης, αλλά εκεί είδε πάλι την εικόνα στα κλαδιά της μυρτιάς, όπου την είχε πρωτοβρεί. Δοξάζοντας τον Θεό, την πήρε πάλι σπίτι του, αλλά τη νύχτα η εικόνα εξαφανίστηκε, όπως και την πρώτη φορά. Όταν η εξαφάνιση και η επανεμφάνισή της συνέβη και τρίτη φορά, κατάλαβε ότι ήταν θέλημα της Μητέρας του Θεού η εικόνα να μείνει εκεί όπου είχε πρωτοβρεθεί.

Ανέγερση Ναού

Έτσι, εκεί όπου βρέθηκε η εικόνα, η οποία ονομάστηκε «Μυρτιδιώτισσα», ο πτωχός βοσκός έχτισε ένα μικρό εκκλησάκι, στην περιποίηση του αφιέρωσε τον υπόλοιπο χρόνο της ζωής του.

Το πιθανότερο είναι η ιστόρηση της εικόνας αυτής να έγινε από τον Ευαγγελιστή Λουκά (1ος αιώνας μ.Χ.). Μετά το θάνατο του ευσεβούς βοσκού, την περιποίηση του μικρού Ναού της Μυρτιδιώτισσας ανέλαβε ο Μοναχός Λεόντιος, ο οποίος με χρηματική βοήθεια Κυθηρίων μεγάλωσε λίγο το αρχικό εκκλησάκι και έκτισε γύρω του μερικά κελιά για τη φιλοξενία των προσκυνητών. Το πλήθος των προσκυνητών που κατέφθαναν από διάφορα μέρη, όμως, δημιούργησε την ανάγκη ενός μεγάλου Ναού.

Το κτήριο μεγάλωσε με τα χρόνια και πολλά θαύματα, λέγεται, πως συνέβησαν εκεί.

Το δύσκολο έργο της ανέγερσης ξεκίνησε με πολύ ζήλο, προσπάθειες και εράνους ο δραστήριος Ιερομόναχος Αγαθάγγελος Καλλίγερος, το 1841 μ.Χ.

Σε δεκαέξι χρόνια έγινε ένα υπέροχο συγκρότημα, που αποτελείται από έναν μεγαλοπρεπή Ναό, ένα αριστουργηματικό πανύψηλο καμπαναριό και πολλά κελιά φιλοξενίας.

Ο μικρός Ναός της «εύρεσης», το Καθολικό, όπως λέγεται, παρέμεινε κάτω από το μεγάλο Ναό, διατηρείται σε άριστη κατάσταση και εκεί φυλάσσεται κατά τους χειμέριους μήνες η εικόνα της Παναγίας, που η αγάπη των Κυθηρίων τη φύλαξε

μέσα σε μια ολόχρυση επένδυση, αληθινό αριστούργημα φτιαγμένο από τον Κρητικό καλλιτέχνη Νικόλαο Σπιθάκη το 1827 μ.Χ.

Στο κάτω μέρος της χρυσής επένδυσης απεικονίζονται τρία θαύματα: το θαύμα της εύρεσης της εικόνας από τον βοσκό, το θαύμα της θεραπείας του παραλύτου στις 24 Σεπτεμβρίου (αρχές του 17ου αιώνα) και το θαύμα της διάσωσης του φρουρίου των Κυθήρων από τους κεραυνούς (22 Ιανουαρίου 1829) κατά τη διάρκεια της φύλαξης της εικόνας της Παναγίας εντός του φρουρίου για το φόβο των πειρατών που μάστιζαν τη Μεσόγειο.

Ο Ιερός Ναός εορτάζει στις 24 Σεπτεμβρίου, ημέρα εορτασμού του θαύματος της θεραπείας του παραλύτου. Εντός του υπάρχουν δύο παρεκκλήσια, το ένα αριστερά του Τέμπλου, αφιερωμένο στην Οσιοπαρθενομάρτυρα Ελέσα (βλέπε 1 Αυγούστου) και το άλλο δεξιά στον Όσιο Θεόδωρο (βλέπε 12 Μαΐου).

Αξίζει να επισημάνουμε ότι στο στέμμα της Πανσέπτου Εικόνας της Παναγίας της Μυρτιδιώτισσας, υπάρχει προσαρμοσμένο «Πολυτιμότατον αδαμαντοκόλλητον εν σχήματι ημισελήνου χρυσούν κόσμημα». Ας θυμηθούμε την ιστορία του:

Σύμφωνα με όσα ο αείμνηστος Σοφοκλής Καλούτσης, ο υμνογράφος της Μυρτιδιώτισσας διέσωσε (ακολουθία Μυρτιδιωτίσσης, έκδοσις 5η, σελ. 149), βρισκόταν κάποτε στα Κύθηρα κάποιος Τούρκος πλούσιος και επιφανής, εγκατεστημένος στην τουρκοκρατούμενη Κρήτη, ο οποίος ήταν Μωαμεθανός.

Κάποια ημέρα παρατήρησε ασυνήθη συγκέντρωση κόσμου, στην πλατεία του Μητροπολιτικού Ναού του Εσταυρωμένου στη Χώρα.

Ρώτησε τι συμβαίνει και του είπαν ότι το Νησί μαστίζεται από πολύμηνη ανομβρία και για αυτό θα πραγματοποιηθεί Λιτανεία της Αγίας Εικόνας της Μυρτιδιώτισσας, η οποία είχε ήδη κατέβει από το κάστρο που φυλασσόταν τότε και βρισκότανε μέσα στον Εσταυρωμένο. Ο ουρανός, όμως, ήταν καταγάλανος και δεν φαινόταν ούτε ίχνος νέφους στον ορίζοντα.

Ο Τούρκος εχλεύασε αυτή την ενέργεια, γιατί η λογική έλεγε ότι δεν θα φέρει αποτελέσματα. **Και ήταν τόσο σίγουρος για αυτό, που δήλωσε ότι εάν μετά την Λιτανεία επακολουθήσει βροχή, θα αφιέρωνε το χρυσό κόσμημα της ημισελήνου που είχε μαζί του, στην Ιερή Εικόνα.**

Η Λιτανεία έγινε με κατάνυξη και οι Κυθήριοι γονυκλινείς παρακάλεσαν για την λύση της ανομβρίας. Και το θαύμα έγινε. Μόλις η Ιερά Πομπή επέστρεψε στον Ναό, άρχισε να πέφτει ραγδαία βροχή.

Ο αλλόθρησκος τήρησε την υπόσχεση του και αφιέρωσε το κόσμημα στην Παναγία.

Πότε έγινε αυτό δεν αναφέρεται. Ίσως έγινε πριν το 1837 μ.Χ. Τότε έγινε η χρυσή επένδυση της Εικόνας από τον Καλλίτέχνη Νικόλαο Σπιθάκη και μάλλον αυτός έκανε την προσαρμογή της ημισελήνου στο στέμα της Παναγίας «Εις αιωνίαν ανάμνησιν του τελεσθέντος θαύματος της λύσεως της ανομβρίας».

Πιθανόν λοιπόν η αφιέρωση να είχε προηγηθεί του 1837 μ.Χ.

Αυτό το θαύμα της Παναγίας μας ενέπνευσε τον Υμνογράφο αείμνηστο Σοφοκλή Καλούτση και αφιέρωσε ολόκληρο οίκο στους χαιρετισμούς της Μυρτιδιώτισσας, για να εξυμνήσει.